

Landskap: Dalarna Upptecknare: Birgitta Ljungdahl, Lund
 Härad: Leksands tg Berättare: Ljuna-Brita Eriksson, Leksands
 Socken: Leksand Berättarens yrke: lantbr. hustru
 Uppteckningsår: 1964 Född år 1876 i Laknäs, Leksands m.

Julkappar och jultomte. s. 1-3.

LuF. 48.

Julgraven. s. 1.

Julfirandet. s. 1-2.

Majstäng m. m. s. 4-5.

LuF 46.

Fäbodavistelsen. s. 4-5.

02001
1.
I
ACC. N:R M. 16050:/.
Julklappar och Jultomte

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

LUF. 48

Hos oss förekom aldrig julklappar i barndomen. Vi hade det för fattigt för att ha råd med det. Men i andra hem hade man det.

Jultomten minns jag existerade också. Å 1885, men han kom inte till oss, utan besökte andra hem.

Julgranen tror jag fanns vid skolskiftet

På juleafton var maten viktigast. Då fick vi för en gångs skull, äta oss riktigt mätta. På bordet dukade mor upp: gröt, fläsk, och annat kött. Tunnbröd och lutfisk skulle också vara med. Vad jag särskilt minns är ^{att} det gode

Landskap: Dalarna Berättare: Ljuvas-Brita Eriksson
 Härad: Leksands lg Berättarens yrke: y. Pettersson
 Socken: (Tällberg) Leksand Berättarens adress: Leksands Ålderdomshem
 Uppteckningsår: Jan. 1964 Född år: 1876 i Laknäs, (ibbl. Täll-
 Leksandsberg)
 Upptecknare: Fil. stud. B. Ljungdahl, Umeå.

Aum: Berättaren berättar större delen av
 sitt liv i Tällberg. Hon gifte sig
 med en lantbrukare, som dog ef-
 ter endast 4 års äktenskaps. Med
 honom fick hon 3 barn. - Hon väcke
 nys i en septsamshusa på 10 barn.
 Många gånger var det fattigt och
 svårt, med så många människor att
 mätta i hennes barndoms hem.

Något bröllop har hon aldrig
 varit med om (undantagades sitt eget,
 men det var "av enkelt slag", så det ville hon
 ej nämna) Ifyll följande uppgifter! Skriv uppteckningen endast på den linjerade sidan
 Lämnat fridlof hon att inte säga något
 om detta.

och ugnarna brödet: rågrött, ärtbröd
och fina vetelångor. Allt i den
vägen var gjort hemma med den
största omsorg.

Ljus skulle också all-
tid höra julen till och helst bli-
na hela helgen, åtminstone jul-
natten igenom. Stearinljusen höktes
och ställdes då på stöcken tillsammans
med gran- och tallris, för att det
skulle se vackert ut och
lykta gott vid ankomsten till
julstämman på juldagens morgon.

Man började nog tala om
kanten så tidigt som på 1870-ta-
let, kanske var det 1873, 1874, jag
minns ej så noga vad jag hört den

vi därhuru trodde inte på sank-
ntan gav vi mat i stallet på jul-
aften om det allt åt de arne
djuren och inte några underliga
"Väsen." - Tomtar fanns på jul-
ken vid börj. av 1900-talet.

Jultrocken var något som
främlingar ansett att skänka
barnen med. Det gjordes heller
hos oss. Men vi fick aldrig se
någon. - Julespöken fanns ej.

Anders- och Anna-firan-
det var något roligt som alla
ungdomar deltog i, med lov och
lust. Anna firades bäst, eftersom
det var det vanligaste namnet.
Långt fram i tiden förekom 13-dagsjuning.

Midssommar-firande

Under min barndom och ungdom
fanns inte majstång. Jag tror den
kom hit till bygden omkr. 1915.

Den stod (när den sedan väl
kom) året om, och kläddes bara om
vid vår nya midssommarafton. Stån-
gen skulle vara av tall och myc-
ket lång och ståtlig. Byarna tävla-
de emellan och att ha den
högst och finast. Men någon riktig
rivalitet och missädda mellan byer-
na för den sakens skull, nyss stod
aldrig.

Vår fäbod höll sig med en
majstång till midssommar, den fädes
lika högtidligt som nere i byn.

Det var så varmt vid middagen
man stängde i stegen; men nog
kunde det ibland bli litet sus-
ligt och (ägnat för en stackars
sussare kunde kulla vid fäbodval-
len. Det var en lång tid man viste-
des stängde och så, och (ägnat väg
att ta sig dit (2,5 mil). Vi be-
kade fäbodvägen till fäboden i bör-
jan av juni, och återvänder^{sen} först
vid Partolomei Mäss. - Ibland kom
karlarna från byn rym till oss vid
fäboden och slog gräs åt oss, skänk-
te och livade upp oss en smula, som
mvärling till all oförnuhet. Dessa
besök var alltid oförväntade, ty
de tog ofta med sig något gott rym
åt oss. I gengäld fick de mjölk, smör
och ost med sig ~~till~~ hem till byn. -